

ŚWIATOWY DZIEŃ KSIĄŻKI I PRAW AUTORSKICH

Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich to coroczne święto organizowane przez UNESCO. Uroczystość ta obchodzona jest w ponad 100 krajach na całym świecie. Jest świętem autorów, ilustratorów, wydawców, księzek, Czytelników i czytelnictwa.

W sytuacji, gdy w rok od wybuchu pandemii ludzie zmuszeni są ograniczać czas spędzany w pracy, na świeżym powietrzu czy na imprezach i uroczystościach a nawet na spotkaniach ze znajomymi, książka, bardziej niż kiedykolwiek dotąd, staje się źródłem wzmacniania więzi między ludźmi, naszym powiernikiem i dobrym przyjacielem, daje możliwość poszerzania naszych horyzontów i pobudzania kreatywności.

Szczególnego znaczenia nabiera w sytuacji pandemii istniejąca sieć bibliotek cyfrowych, dająca dostęp do milionów książek, w tym także literatury fachowej, niezbędnej do pracy – bez wychodzenia z domu. Jedną z najwcześniej powstałych z nich jest zainicjowana przez UNESCO i Bibliotekę Kongresu USA – Światowa Biblioteka Cyfrowa (World Digital Library), pozwalająca sięgnąć bezpłatnie po ponad 19 tysięcy materiałów z ponad 200 krajów.

CIEKAWOSTKI

W Hiszpanii, Dzień Książki to od 1930 roku oficjalne święto, a od 1964 roku obchodzi się je we wszystkich krajach hiszpańskojęzycznych.

23 kwietnia świętuje się w Katalonii bardzo uroczyście. To dzień jej patrona – Świętego Jerzego. Zgodnie z tradycją tego dnia wręczano kobietom czerwone róże – symbol krwi smoka, którego pokonał Święty Jerzy. Z czasem kobiety też zaczęły dawać podarunki i były to właśnie książki.

Pomysł organizacji święta zrodził się w Katalonii – w 1926 roku wystąpił z nim wydawca, Vicente Clavel Andres.

W 1995 roku UNESCO ustanowiło Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich, a stało się to na wniosek rządu Hiszpanii.

23 kwietnia to również ważna data dla literatury na całym świecie. W tym dniu, w roku 1616 zmarli: Miguel de Cervantes, William Shakespeare i Inca Garcilaso de la Vega (przy czym datę śmierci Shakespeare'a podaje się według kalendarza juliańskiego, a pozostałych dwóch – według gregoriańskiego).

23 kwietnia to także rocznica urodzin lub śmierci kilku wybitnych pisarzy, między innymi Vladimira Nabokova, Maurice'a Druona, Halldora Laxnessa, Josepa Pla i Manuela Mejia Vallejo.

W Wielkiej Brytanii Dzień Książki obchodzony jest w marcu. 23 kwietnia to na Wyspach Dzień Świętego Jerzego. Jest on patronem Wielkiej Brytanii i to ważny dzień w narodowym kalendarzu. Dlatego 23 kwietnia Anglia celebrowała Światową Noc Książki. Niestety lata 2020–2021 uniemożliwiły takie świętowanie przez wzgląd na pandemię.

Światowy Hymn Książki to symboliczny projekt Światowej Stolicy Książki UNESCO Wrocław 2016.

Ta inicjatywa to pomysł na połączenie Czytelników z całego świata, tak aby ani język, ani kultura nie były barierą utrudniającą wspólne działanie. Hymn ma znaczenie symboliczne i jest złożeniem hołdu książce.

Tekst hymnu, to wiersz „Włosek poety” autorstwa Tadeusza Różewicza. Autor muzyki to Jan Kanty Pawluśkiewicz, polski kompozytor muzyki poważnej i filmowej. Tekst utworu przetłumaczono na kilkadziesiąt języków.

Premiera Światowego Hymnu Książki odbyła się w 2016 roku we Wrocławiu i była zakończeniem roku Wrocławia jako Światowej Stolicy Książki.

Światowa Stolica Książki to tytuł, który co roku przyznaje UNESCO. Jest to wyróżnienie dla miasta, które ma najlepszy program upowszechniający czytelnictwo i promujący książki.

Pierwszym miastem, które otrzymało tytuł Światowej Stolicy Książki był Madryt. Kolejne wyróżnione miasta to Aleksandria, Delhi, Antwerpia, Montreal, Turyn, Bogota, Amsterdam, Bejrut, Lublana, Buenos Aires, Erywań, Bangkok, Port Harcourt, Incheon. 2016 rok należał do Wrocławia, 2017 do Konakry. W 2018 Światową Stolicą Książki były Ateny, w 2019 Szardża, w 2020 Kuala Lumpur. W tym roku Stolicą Książki zostało Tbilisi w Gruzji.

Prawa autorskie

23 kwietnia to nie tylko święto książek i czytelnictwa, ale też dzień praw autorskich. Zgodnie z definicją Prawa autorskie to „przepisy prawne określające uprawnienia przysługujące

autorowi dzieła artystycznego, literackiego lub naukowego”. Obecnie prawa autorskiego nie można utracić, chyba że właściciel dzieła dobrowolnie zrzeknie się go. I choć aktualnie większość utworów „z urzędu” jest chroniona prawami autorskimi od momentu powstania, to warto pamiętać o formalnościach, które w razie problemów mogą rozstrzygnąć spory.

Również w Małopolsce takie przedsięwzięcie, jest organizowane co roku , pod hasłem MAŁOPOLSKIE DNI KSIĄŻKI – KSIĄŻKA I RÓŻA. Celem tych uroczystości jest rozwój czytelnictwa w regionie oraz zachęcenie mieszkańców do odwiedzania w miarę możliwości księgarni i bibliotek. Akcja "Książka i Róża" w zamyśle organizatorów to święto wszystkich, którym losy książki są szczególnie ważne, od twórców po czytelników.

Biblioteka szkolna z tej okazji zaprasza klasy 6-8 do konkursu fotograficznego – „KSIĄŻKA Z RÓŻĄ W TLE”. Regulamin konkursu przesłany będzie przez e- dziennik.